

* *Kako Nemec piše o Slovanih.* Nemški učenjak E. Hardtmann je na svetlo dal brošuro pod naslovom: „Slavismus im Lichte der Ethik“. (Gotha bei Perthes, 1878). Pisatelj najprej hvali Nemce, kateri stanujejo v krajih, kjer teče Odra, v njih vidi on svoje ideale močnatosti in pravosti ter jim pripisuje pravoljubje, marljivost, skromnost, domačnost in učivnost. Al te lastnosti — pravi — so postale z mešanjem slovanske krvi z nemško. Zato pisatelj tembolj vzvišuje prave Slované, po katerih pride celi Evropi novo srečnejše življenje. On želi, da si Rusi osvojijo malo Azijo do Tavrusa, Carigrad in Tracijo do Balkana. Nemce, Turke in jude postavlja on v eno vrsto, Slované, Malaje in Azteke v drugo vrsto na zemlji.

* *Sila velika rajska smokva (figovo drevo)* stoji še dandanes v izhodnji Indiji iz časa Macedonskega kralja Aleksandra velikega; drevo to ima 350 velikih in čez 3000 manjih debelij; pod senco tega drevesa je taborovala armada z 7000 vojaki.

Politične stvari.

Avstrije prihodnost.

Kongres v Berlinu gre h koncu, morda se razidejo diplomati že proti koncu tega tedna.

Kaj so tu diplomati (prvi ministri sedmih veleoblasti) sklepali in sklenili, ne ve se še za gotovo in zanesljivo, kajti vse, kar se je od ondot dozdaj pisalo, so le kombinacije, spletena na besede, katere je kdo iz ust kakega diplomata na svoja ušesa vjel. Nekoliko več in bolj zanesljivega je razvideti le iz Rusko-Angleškega „memoranda“, ki ga je skrivé dobil časnik „Globe“ iz rok nekega uradnika in ga razglasil. V tem spisu je navedeno, kako se bo rešilo vzhodno vprašanje. Po tem spisu Rusija dobode Besarabijo; Bolgarija, na severni strani Balkana, privzemši Sofijske sandžake (okraje), postane samostojna država, Bolgarija unkraj Balkana dobi samovlastno vlado pod nadzorstvom velikih oblasti, pa ostane vendar še podložna Turčiji. Srbija in Črnagora pa dobite nekoliko zemlje od Turčije. Rumunija dobi Dobručo, če ne bo še dalje repenčila se. Avstrija zasede Bosno in Hercegovino in bo ti deželi najbrže za zmiraj obdržala.

Razmere na vzhodu so pod Turškim polmesecem bile take, da se niso dale več vzdržati; že več ko deset let je viselo vse le na nitki, vsak hip je utegniti se razrušiti Evropski mir. Zavaljo tega, ker so bile velike oblasti druga drugi zavirljive in nikoli edine o tem, kako naj bi Turčijo razdjale, je Turčija ostala na nogah in počela, kar je hotela. Slednjič so kanone pri Wörthu in Graveloti razbile Evropsko ravnotežje in odslej je postalo vprašanje nujno, skeleče, manjkalo je le še kóga, ki bi ga rešil. Ta naloga je naravno pripadala le Rusiji ali Avstriji, ali pa obema skupaj. Če bi bil grof Andrassy o vzhodni politiki šel Beustovo pot naprej, bila bi Avstrija razdelila Turčijo in ker ona mora vsakako razrušena biti, da se kristjani rešijo krvavega jarma, ne bila bi nesreča, ako bi bila dobila največi njeni kos Avstrija. Vzhodna politika Beustova je bilo edino, kar je bilo dobrega na tem sicer Avstriji tujem državniku. Da bi Avstrija vtrdila se na jugu, ta politika je imela gotovo bistveno trdno podlago, kajti le ondi se je móglo naše cesarstvo odškodovati za vse tisto, kar je v zadnjih letih zgubilo dežel na Laškem. Al zopet smo prišli za eno misel prepozno!

Ko se je Rusija z vso močjo pripravljala za razdelitev Turčije in osvobojenje kristjanov, so pri nas

roke križem držali, rekši: „das Vaterland darf nicht grösser sein“ (domovina ne sme razširiti se), kakor da bi bila Avstrija otok v sredi velikega morja, varna pred vsakim napadom!

Nikakor se ne more tajiti, da bila bi Bosna in Hercegovina za Avstrijo nezmerne važnosti, posebno če je res, da nam tako rekoč kakor zrela jabelka padete v naročje in ne pride pozneje še drugih ovir vmes. Posebno pusta naša Dalmacija bi po njih veliko pridobila, ker ste prav za prav hrbet Dalmatinskega primorja, in bi potem mogoče bilo, to na dolgo raztegnjeno črto odpreti ne le kulturi, temuč tudi trgovini, obrtniji in v obče občevanju s svetom.

Razen tega bi se tudi vsa notranja politika Avstrijsko-Ogerska morala premeniti. Bosnija in Hercegovine prebivalci, katerih je nad 2½ milijona, so Slovani. Po njih se slovanski element pomnoži tako, da bo z drugimi narodi v Avstriji v primeri tako, kakor 19½ proti 18, to je, večina prebivalcev Avstrije bila bi slovanska. Če tudi bi novo pridobljeni deželi več let imele svojo lastno vlado neodvisno od drugih Avstrijskih dežel, bo vendar pozneje, ko bi čas poskušnje pretekel, treba pripoznati resnico slovanske večine, naj se ti deželi združite z Avstrijo ali pa z Ogersko. V tem obziru toraj Slovani našega cesarstva nimajo vzroka nezadovoljnim biti z najnovejšo fazo vnanje politike Andrassyeve, pa tudi oni Nemci naše monarhije ne, ki delajo na to, da bi se sedanja ustava prestrojila tako, da nekaj sedanjih državnih opravil dobodo deželni zbori. Centralizma s slovansko večino Avstrija ne bo nikdar imela, a zavaljo Slovanov bi tudi centralizem nemške večine nemogoč postal. Potem ostane Avstriji le federalizem, za katerega morajo vsi prijatelji njegovi zdaj že z vso močjo delati. Čeravno je treba še nekoliko počakati, čas bo vendar prišel, in kakor kaže, tako ugoden, da si ugodnejšega želeti ni.

Ravnokar izgotovljena pogodba z Ogri je gotovo tudi zadnja; o tem ni nobenega vprašanja več. Nekultivirano telo Magjarsko ne more prenašati več finančnih bremen, ki si jih je samo na rame naložilo. Ta bremena bodo najprvo začela rušiti dualizem. Na njegovo mesto pa ne more priti centralizem, ampak le federalizem za vso monarhijo. Pod vlado konservativnih mož bo ta državna ustava sposobna, ljudstvo osrečiti in zadovoljiti, občni blagor vzdigniti in pripomoči veličastnosti stare Habsburške monarhije do prejšnje vzvišene veljave. V to Bog pomoz!

Naši dopisi.

Iz Rusije 30. junija. —η. — Spomlad se je letos začela v Rusiji jako rano in je bila dovoljno topla, v nekaterih krajih preveč suha, v drugih preveč mokra, po večem pa vendar prav ugodna zemljedelstvu, tako, da žita in senožeti obetajo sploh prav dobro letino. Žita se še vedno sila mnogo izvožuje čez granico, vendar cena v primeri z izvaževanjem ni visoka; četvrt pšenice je po 10—12 rubljev. Cena ostaja nizka zato, ker poljedelci, nadejaje se dobre letine, želijo staro žito razprodati, da si naredé prostora za spravlanje bogate nove žetve. — Politično polje obeta tudi bogato žetev — mnogo, mnogo krvi in mrtvecev. Beakonsfild, Andrassy, Turški paši in vsi kongresni možje orjejo v Berlinu politično polje tako, da se srce smeja — krokarjem in hijenam. Poslednje dni nam je prinesel telegraf iz kongresa sporočila, ki so do globočine presunila vsako Rusko srce: Bolgarijo, osvobojeno z milijoni zlata in potoki krvi, so razdelili na severno in južno, — Balkanski prehodi se bodo Turčiji vr-